

Cine are interesul să ”*termine*” cercetarea agricolă românească?

În ultimul an constatăm cu regret o creștere a presiunilor asupra ASAS și a cercetării agricole din structura acestuia, prin crearea în jurul Academiei a unei ”*imagini nefavorabile*” false, de către persoane mai mult sau mai puțin publice, mai mult sau mai puțin cunoscătoare ale domeniului cercetării agricole.

Din păcate aceste denigrări sunt menite să creeze o imagine defavorabilă pentru sistemul de cercetare agricol, astfel încât intențiile de destructurare a acestuia să poată fi puse ”*ușor*” în practică.

Sunt bine cunoscute eforturile ASAS destinate apărării patrimoniului cercetării românești și a terenurilor utilizate în cercetare, precum și greutățile prin care a trecut după anul 1989 acest sistem, cu finanțare zero de la bugetul statului până în anul 2017, când în sfârșit, s-a obținut o finanțare minimală care nu depășește 38% din cerințele anuale. Întreaga cercetare din România beneficiază de o alocare bugetară de 0,38% din PIB, din care pentru cercetarea agricolă revine o cifră de sub 0,01% din PIB. În acest timp, prin comparație, în Franța, un singur institut de cercetare agricolă, INRAE, primește cca. 1,2 miliarde de euro de la bugetul statului francez. Aproape de trei ori mai mult decât întregul buget alocat tuturor domniilor de cercetare în România, în anul 2022. Oare cei care denigrează cercetarea românească știu acest lucru?

În ceea ce privește salariile ”*exorbitante*”, un exemplu relevant este cel al unui inginer de producție din mediul privat, cu experiență de 5 ani, care administrează 1500-2000 de ha, cu maxim 4 culturi (cu o complexitate mult scăzută față de sistemul de cercetare), care primește în medie un salariu de 15.000 lei net. Prin comparație, un director de stațiune cu cel mai înalt grad științific de CS I, dobândit după nenumărați ani de activitate și concursuri severe derulate sub autoritatea ASAS și a Ministerului Educației și Cercetării, cu un patrimoniu de peste 2000 de ha și un număr mare de salariați, are un salariu net de 8300 lei, incluzând sporul de doctorat, indemnizația de hrană și cea de membru în consiliul de administrație. Ca urmare a salarizării neatractive, numărul de cercetători a scăzut de la cca. 960 în 1989 la 625 în prezent, distribuiți în 53 de unități în întreaga țară.

Nu ascundem faptul că traversăm momente grele pentru cercetarea agricolă românească atât ca urmare a conjuncturilor politice naționale cât și a celor internaționale. Urmează o etapă extrem de importantă pentru evaluarea performanței

unităților de cercetare. O astfel de acțiune creează o atmosferă de liniște care să permită concentrarea necesară pentru traversarea acesteia. Ca rezultat al evaluării va fi necesară o reorganizare rapidă, care va impune noi și eficiente parteneriate.

Asistăm simultan la presiuni deosebite asupra patrimoniului funciar al cercetării agricole românești, sub pretextul valorificării economice a acestuia, dar mai grav, circulă idei de *"restructurare a întregului sistem de cercetare agricolă"* și din păcate restructurare care nu se arată a fi în favoarea interesului național de asigurare a securității și siguranței alimentare a țării, ci mai degrabă se prefigurează o deschidere în favoarea achiziționării de produse de cercetare agricolă rezultate din cercetări efectuate în afara granițelor țării. Sperăm să ne înșelăm!

În ansamblu se urmărește ca prin acțiuni și presiuni artificiale să se creeze o imagine negativă asupra cercetării agricole românești, a unei așa zise *"găuri negre"* în care se bagă bani fără finalitate, imagine fundamental falsă și eronată profund. Despre ce gaură neagră poate fi vorba când avem o finanțare *"minusculă"* a cercetării agricole românești comparativ cu orice altă țară europeană, cercetare care este împinsă spre o autofinanțare care depășește 60%. Să nu uităm că mulți ani, între 1989 și 2017, finanțarea de la buget a fost **zero**. Atunci despre ce *"gaură neagră"* în bugetul de stat vorbim? Denigratorii par să *"uite"* voit acest lucru. Nu ascundem faptul că în repetate rânduri s-au exercitat presiuni nenumărate din diferite zone în favoarea unor entități private și nu în cea a unităților publice. Să înțelegem că dacă am ceda la astfel de *"presiuni"*, s-ar putea ca atmosfera negativă construită sistematic în jurul ASAS să dispară?

Oare chiar se dorește punerea întregii cercetări agricole românești în slujba unor interese străine? Chiar să credem sloganurile pregătitoare cum că terenurile agricole destinate cercetării nu produc venituri îndestulătoare? Îndestulătoare pentru cine? Pentru cei care vor să investească în valori imobiliare sau pentru afaceriști de orice altă natură? Reducerea de la cca. 160 000 de ha a terenurilor destinate cercetării agricole în 1989 la puțin peste 30 000 ha în prezent, nu a îndestulat suficient pe cei avizi să le preia pentru *"valorificare"* în diverse interese care n-au nimic comun cu interesul național? Chiar așa de orbi și limitați să fie cei care fac astfel de afirmații? Oare beneficiile de neevaluat pe care cercetarea românească derulată pe aceste terenuri și care au condus la asigurarea securității și siguranței alimentare a țării nu constituie dovezi suficiente? S-a văzut acest lucru mai ales în contextul Pandemiei, când România s-a aflat singură și a trebuit să mizeze doar pe propriile resurse. Oare afirmațiile specialiștilor egipteni care susțin că rezultatele cercetării agricole din

rețeaua ASAS contribuie substanțial la creșterea exporturilor de cereale românești către Egipt nu sunt alte argumente elocvente? Trebuie să vină specialiști străini ca să apreciază performanța și utilitatea cercetării românești? Solicitățile de colaborare internațională crescânde ale unor prestigioase entități științifice cu unitățile de cercetare agricolă din rețeaua ASAS nu sunt o altă dovadă a importanței cercetării agricole românești? Faptul că trei acorduri de cooperare ale ASAS cu mari entități de cercetare din țări din America de Sud și Africa au fost semnate în prezența președintelui țării nu contrazic aceste opinii obtuze? Faptul că fermierii români, principalii beneficiari ai rezultatelor cercetării agricole, participă în masă la zile ale porților deschise sau vin și preiau rezultate ale cercetării noastre în număr mare încât uneori unitățile noastre nu prididesc să satisfacă cererea nu este un semnal evident al eficienței și utilității cercetării agricole românești?

Recenta manifestare a zilei grâului și orzului organizată de prestigiosul Institut Național de Cercetare-Dezvoltare Agricolă de la Fundulea, dedicată prezentării celor mai recente realizări în domeniul ameliorării grâului și orzului, precum și a tehnologiilor de cultură utilizate, prin participarea masivă a reprezentanților fermierilor și mass-media sunt o dovadă de necontestat a interesului și credibilității unui sistem de cercetare care în condițiile unei finanțări precare asigură ”pâinea” locuitorilor acestei țări. Ce altă dovadă mai mare de mândrie poate fi rezultatul vizitei unor specialiști din țări cu cercetare de vârf la Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Pomicultură de la Băneasa, profund impresionați de nivelul ridicat al cercetărilor interdisciplinare, digitalizare și robotizare și care s-au decis să dea curs unei colaborări și cercetări bilaterale moderne de lungă durată?

Faptul că la Adunarea generală a Academiiilor europene pentru științe aplicate în agricultură, alimentație și natură (UEAA), care a avut loc la București, în octombrie 2024, cu participarea a peste 20 de academii de științe agricole sau academii de știință europene, ASAS a fost ales cu unanimitate de voturi să asigure președinția acestui prestigios forum european, este un alt exemplu elocvent al aprecierii de care se bucură pe plan internațional cercetarea agricolă românească.

Publicăm acest punct de vedere pentru a apăra cercetarea agricolă românească și pe prestigioșii ei cercetători, care în contextul unor salarii modeste, și acelea încasate cu mari întârzieri până acum câțiva ani în urmă, au rămas pe baricade, numai din pasiune, pentru ca acum niște personaje obscure, nereprezentative pentru domeniul cercetării, să prolifereze informații neadevărate, menite să pună o umbră

de îndoială asupra unei activități, fără de care, securitatea alimentară a țării va fi pusă într-un mare pericol.

Prof. univ. Ioan Jelev,
Președinte interimar ASAS,
Președinte UEAA